

אזרחות אמורים

ניצוצי אורות לתורה ועבודת השי"ת וחסידות, פנאר תורתם של רבותינו הק'

אזר האמונה

פנינים יקרים ופתגמין קדישין
בעניני הפרשה
מלוקטים מתורתם של רבותינו הק'

טעם למה לא קטרגו המלאכים על נתינת המן לבני ישראל

ויאמר ה' אל משה הנני ממטיח לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתו אם לא. בספר התמונה ביאר ענין ירידת המן לבני ישראל, כי בשעה שיצאו בני ישראל ממצרים היו שקועים בתוך מ"ט שערי טומאה, ובכדי לזככם שיהיו ראויים לקבל את התורה, על כן נתן להם הקב"ה לחם מן השמים שהיא מזון המלאכים, שכל חיותם ומזונם היא ממה שהם נהנים מזיו השכינה, ובכדי להשפיע זאת לבני ישראל הוצרכו להלביש את השפע בצמצומים אחר צמצומים עד שנשפע לבני ישראל בצורה גשמית של מן, וכשאכלו בני ישראל את המן נזדככו איברייהם וע"ז היו יכולים לקבל את התורה.

אך לכאורה לפי זה יש להקשות, דהרי חז"ל אמרו (שבת פ"ג, ב) שבשעת מתן תורה קטרגו המלאכים על נתינת התורה לבני ישראל ואמרו תנה הודך על השמים (תהילים ה, א), ואילו בענין ירידת המן לבני ישראל לא מצינו בשום מקום שקטרגו המלאכים על כך, ואפילו שלקחו את מאכלם ונתנוהו לבני ישראל, לא היתה בהם שום קנאה על כך, וצריך ביאור טעם הדבר.

ונראה לומר דהנה בפרשת וירא כתיב (בראשית י"ח, א) וירא אליו ה' באלוני מורא והוא יושב פתח האהל כחום היום וגו'. והענין היא שכל תכלית ביאת המלאכים אצל אברהם אבינו ע"ה היתה בכדי לעשות הכנה לבני ישראל כשילכו במדבר ויקבלו את התורה, ועל כן האכיל אותם בשר וחלב, וכמובאר בתנא דבי אליהו שהם אכלו ממש, ולפני מתן תורה כשקטרגו על מתן תורה צר הקב"ה קלסתר פניו של משה דומה לאברהם ואמר להם לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו כדאיתא במדרש (שמ"ר פ"ח, א).

ומעתה אפשר לומר שכל ענין הוצאת חמה מנרותיקה והתגלות הקב"ה אל אברהם וביאת המלאכים היתה הכנה לירידת המן לבני ישראל, דהרי כשהגיעו המלאכים היה הקב"ה אצל אברהם ואמר אברהם להקב"ה אל נא תעבור מעל עבדך, מזה אמר למדים שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה כדרשת חז"ל (שבת ק"ד, א), וכל זה היה בכדי להראות למלאכים את גודל חשיבות מצות הכנסת

אורחים שהיא יותר מהקבלת פני השכינה, ועל כן כשראו המלאכים דבר זה הסכימו לתת לבני ישראל ממזונם הרוחני, ואפילו שכל מזונם היא להנות מזיו השכינה דהיינו הקבלת פני השכינה, אעפ"כ מפני שגדולה מצות הכנסת אורחים, הסכימו לתת לבני ישראל ממזון זה ולכן לא מצינו שקטרגו על ירידת המן לבני ישראל.

גודל מעלת האומר שירה מתוך אמונה וביטחון על העתיד

אז ישיר משה וגו', אמרו חז"ל שר לא נאמר אלא ישיר מכאן לתחית המתים מן התורה. עוד אמרו רז"ל כל האומר שירה בעולם הזה מובטח שיאמר שירה לעולם הבא.

ונראה לבאר הענין, כי לשון שר, מורה על מה שעבר עליו שאירע לו איזה נס, ונתרומם על ידי כך בדעתו והגיע לידי אמירת שירה, אבל אחר שחלף ועבר איזה זמן, נשכח מלבו. ומאידך ישנו אדם שמכיר בניסו שעשה ה' עמו, כמו שהיה בימי מרדכי ואסתר שגודל אהבת הנס קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וגו' להיות עושים. וכן הוא בכל אדם בהגיע לו יום טוב ונתרומם בדעתו עד כדי שנתלהב בלבו ונתלהט ברוחו לומר שירות ותשבחות קדמיה יתברך, או שנוטל ספר תהלים בידו ואינו אומר מתוך בקשה על צרתו, אלא שמתוך דמעותיו מודה לפניו יתברך על מה שעתידי להושיעו, וכבחינה שמובא מהרה"ק מבארדישטוב זיע"א על מה שמברכין ביום הכיפורים מלך מוחל וסולח לעונותינו וכו', וכי איך אפשר לברך על ספק שמא לא ימחול לנו. אלא כדוגמת נער קטן שאביו מראה לו איזה פרי ואינו נותן לו, אבל הילד מתחכם ומברך עליה, אזי מוכרח ליתן לו כדי שלא להכשילו בברכה לבטלה. וכמו כן נמי מברכין עם ישראל מלך מוחל וסולח, וה' מעביר עונותינו כדי שלא נברך לבטלה. כמו כן מי שאומר שירה בעולם הזה לא על הצרה שנמצא בה עתה, אלא מתוך בטחונו בה' שעומד להושיעו, היא מעלת השירה הנשגבה.

וזה היה חסרונו של חזקיהו המלך שנשמתו היתה מיועדת להיות מלך המשוח כדברי חז"ל, אלא באשר מצד היותו פלג גופא היה שרוי בלא שמחה, לכן לא זכה יכול לומר שירה על העתיד שהיא המעלה העליונה

שבאמירת השירה, באופן שהיה בקריעת ים סוף שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא, והחוו באצבע ואמרו זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו. נמצא כי המעלה העליונה באמירת שירה, כי כאשר מקבל על עצמו קבלה טובה גם על העתיד, וזה היה בימי מרדכי ואסתר שמאהבת הנס קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם, ודרשו חז"ל קיימו מה שכבר קיבלו, שמחמת אהבת הנס קיבלו את התורה מאהבה.

ע"י קבלת התורה באמירת השירה זוכה לתחית המתים של הצדיקים שאומר שמועה מפייהם

ועל פי זה יבואר הנוסח שתיקן החיד"א ביהי רצון של אמירת תהלים וכשבא אומרם לפניך שירה בעולם הזה כך נזכה לומר לפניך שירה בעולם הבא. כי על ידי השירה וההודאה על הנס באופן שאינו רק מודה לשעבר, אלא מקבל על עצמו על העתיד להוסיף בלימוד התורה כמו שהיה בימי מרדכי ואסתר, ובשעת לימוד התורה מזכירים את שמות התנאים והאמוראים ואומרם שמועה מפייהם, שהוא ענין תחית המתים מן התורה, שזה אינו מושג באמירת השירה גרידא, כי אם כשמקבל על עצמו עול תורה, וזה גם תלוי כפי החיות שמרגיש בעת ההודאה ואמירת השירה, ובאופן זה יזכה לעתיד לבא ולעולם הבא ליכנס למקום שאין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה, והם עסוקים בשירות ותשבחות לפניו ית', ומובא בשלה"ק שהאדם יכול להכיר בזה העולם, איך יהיה חלקו בעולם הבא, שכשעויר שהוא עובד את ה' ושרוי בהתעלות ודביקות בו יתברך, יודע אל נכון שגם חלקו בעולם הבא יהיה בזה התענוג והדביקות בתוך חבירי משקייבים אלו חבורות הצדיקים האומרים שירות ותשבחות, ואם הוא יושב בטל כישן בעולם הזה, יכול לשער בנפשו איזה פנים יהיה לו שם לעילא.

ובזה יבואר היטב אומרם ז"ל שר לשעבר לא נאמר, שלא היה בבחינה כזו כמורה על העבר גרידא, אלא שבהגיע באמצעותו לדרגה של תחיית המתים מן לימוד התורה, על ידי שהוכיח שם התנא ואמר שמועה בשמו, וכאשר אדם זה הולך מחיל אל חיל, יזכה גם לעולם הבא לילך מחיל אל חיל.

אור חיים

שיחות קודש ופנינים יקרים
מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט צוקללה"ה
בעל ה'חוקי חיים'

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר אשירה לה כי
גאה גאה סוס ורכובי רמה בים. ובמדרש (שמו"ר פכ"ג א) ה"ד (תהילים צג ב) נכון
כסאך מאז, א"ר ברכיה בשם ר' אבהו א"פ שמעולם אתה לא נתיישב כסאך
ולא נודעת בעולמך עד שאמרו בניך שירה לך נאמר נכון כסאך מאז. עוד
איתא במדרש (שם שם ג) אמר משה לפני הקב"ה יודע אני שחטאתי לפניך באז
שנאמר (שמות ה כג) ומאז באתי אל פרעה, והרי טבעת אותו לים, לך אני
משבחך באז, ה"ד אז ישיר משה.

עוד מובא במכילתא פרשה זו, בזה"ל: עשר שירות הן, הראשונה שנאמרה
במצרים שנאמר (ישעיה ל כט) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג וגו', השנייה
שנאמרה על הים שנאמר אז ישיר משה, השלישית שנאמרה על הבאר שנאמר
(במדבר כא יז) אז ישיר ישראל, הרביעית שאמר משה שנאמר (דברים לא כד) והי
כללות משה לכתוב את דברי השירה הזאת, החמישית שאמר יהושע וברך
(יהושע י ג) אז ידבר יהושע לה' ביום תת' ה' וגו', הששית שאמרה דבורה וברך
שנאמר (שופטים ה א) ותשר דבורה וברך בן אבינועם, השביעית שאמר דוד
שנאמר (ש"ב כב א) וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת, השמינית שאמר
שלמה שנאמר (תהילים א) מזמור שיר חנוכת הבית לדוד וכו', התשיעית שאמר
יהושפט שנאמר (בד"ב ב, ב, כא) ויועץ יהושפט ויעמד משוררים לה' מהללים
בהדרת קדש בצאת לפני החלוץ אומר הודו לה' כי לעולם חסדו וכו', העשירית
לעתיד לבא שנאמר (ישעיה מב י) שירו לה' שיר חדש תהלנו מקצה הארץ, עכ"ל.
ולכאורה קשה האין אפשר לומר שהשירה הראשונה נאמרה במצרים, והרי
השירה הראשונה לא נאמרה על ידי משה כי אם ע"י אדם הראשון, וכמו
שמצינו במדרש (ב"ר פכ"ג י"ג, שוח"ט מזמור צ"ב) בשעה שיצא קין מלפני ה' פגע בו
אדם הראשון א"ל מה נעשה בדיןך, א"ל עשיתי תשובה ונתפשרתי, התחיל
אדה"ר מטפח על פניו, אמר כך היא כחה של תשובה ואני לא הייתי יודע, מיד
עמד אדה"ר ואמר הישנון מזמור שיר ליום השבת וגו' (תהילים צג א) ופירשו
במדרש תהילים כי להודות הוא מלשון וידוי ולשון הודאה, עיי"ש.

ועוד צ"ב מדוע המתיין אדם הראשון עד בוא השבת, והרי היה יציר כפיו של
הקב"ה ולמד עם קוב"ה את כל התורה כולה בגן עדן, והיה יודע כי התשובה
קדמה לעולם (, וא"כ מדוע לא פתח בתשובה תחילה בטרם שפגש בקין בנו.
ועוד צ"ב מדוע פתח בתשובה דייקא ביום השבת. ועוד צריך להבין מניין למד
אדם הראשון את ענין התשובה בהודאה, דלכאורה אם יש כאן וידוי אין כאן
הודאה ואם יש כאן הודאה אין כאן וידוי והאין יתקיימו שניהם.

ואפשר לומר כי אדם הראשון למד את ענין זה משבת עילאה, וכמוכא
מהאיר"ל ששבת עילאה היא בחינת בינה ושבת תתאה היא בחינת מלכות,
השבת עילאה היא היתה הראשונה שאמרה שירה לפני הקב"ה, וכמו שאמרנו
ברכות ק"ש של שבת, אז שיר שבח של יום השביעי, פי' השיר שבח שייכת ליום
השביעי, ועל כן ויום השביעי משבח ואומר שהשבת אומרת בעצמה מזמור שיר
ליום השבת וכו'. ודבר זה השיג אדם הראשון דייקא בבוא השבת.

כי הנה לאחר חטא אדם הראשון כשהתבונן בגודל הפגם שנגרם ע"י חטאו,
נעשה שבור ורצוף בעצבות גמורה, ולא העלה על דעתו כלל שישיר מחילה
סליחה וכפרה על חטאו הגדולה. ומחמת החטא שכח לגמרי מענין התשובה
שלימדו הש"ת, והש"ת ביקש לעוררו בתשובה ולזה אמר לו אייכה, פי' מדוע
אין שב התשובה, ואמר אדם הראשון ואירא כי עירום אנכי ואחבא, פי' ראה
את עצמי עירום וערטילאי בלא שום צורת ומצוה, ומחמת גודל מירות נחבא
ולא חשב כלל לעסוק בתשובה, וענין זה מצינו אצל דוד המלך ע"ה, שהיה
נשמתו של אדם הראשון, וכמוכא כי אדם ר"ת אדם ד"וד משיח, וכמו שאמרנו
חז"ל (מנחות מג ע"ב) בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום,
אמר אוי לו שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנזכר במילה שבכשרו נתיישב
דעתו, לאחר שייצא אמר עליה שירה וכו', והיינו כי דוד המלך ע"ה לא היתה לו
שום חטא, מבלעדי חטא זה שאף עליה אמרו חז"ל כל האומר דוד חטא אינו
אלא טועה, ואעפ"י צריך לקיימו בעצמו, והיינו לרחוק ולהסיר ממנו את
רושם החטא, אזי ראה עצמו עומד ערום, בעשותו חשבון שהינו ערטילאי
לגמרי בלא שום תורה ומצוות.

וכל זה היה עד בוא שבת קודש, שאז יצא קין מלפני ה' ופגע בו אדם
הראשון וא"ל מה נעשה בדיןך א"ל עשיתי תשובה ונתפשרתי, ואז ראה אדם
הראשון שמועיל תשובה אפילו על חטא חמור של שפיכות דמים, ומיד התחיל
אדם הראשון מטפח על פניו וכו', וכל הגשה זו היתה מכחה של השבת,
המשפיעה דעת באדם וכך זכה להגיע לידי תשובה.

ואתו ענין היה אצל משה רבינו משה קדישא, שלא היה לו שום חטא,
ואפילו מה שסירב לשליחותו של מקום, היתה אך ורק מחמת גודל ענוותנותו,
וגם מחמת רצונו שגאולת ישראל תבוא על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, בהיות
שאמר הש"ת וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא, לכן היה
טוען משה שהקב"ה צריך לקיימו בעצמו, ולמד זאת מן הכתוב בפרשת דברים
שאמר לבני ישראל ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, ואמר לו
בני ישראל קצבה אתה נותן לברכתינו, ואמר להם זו היא משל אבל הקב"ה
יברך אתכם כאשר דבר לכם, והיינו כי האדם שהוא בשר ודם יש לו גבול וקצבה
אבל אצל הקב"ה אין קצבה, ועל אז הדרך כשהגאולה היא על ידי בשר ודם יש
לה גבול וקצבה, ועלול לבוא אח"כ עוד גלויות, אבל באם הגאולה היא על ידי
הקב"ה ככבודו ובעצמו אזי תהיה הגאולה בשלימות. - ועל כן היה מסרבו

לשליחותו של מקום במשך שבעה ימים, מחמת רצונו לבטל את גזירת הגלויות
בכל שבעה מדות של השתלשלות העולמות, והבן.

אכן שבעה שאמר משה למה הרעותה לעם הזה וגו' ומאז באתי אל פרעה
לדבר בשמך הרע לעם הזה, ואפילו שאמר זאת מחמת גודל אהבתו ורחמינותו
לדבר בני ישראל שלא היה יכול לסבול את צער שעבודם, אעפ"כ נחשב לו דבר זה
לחטא, ונעשה על כך, וכפי שאמר לו הש"ת מיד, עתה תראה אשר אנעשה
לפרעה, ודעש חז"ל אבל במלחמת ל"א מלכים אינך רואה. וכשראה משה זאת
התעצב אל לבו על שדיבר להש"ת דיבורים שאינם כהוגן, אבל לא מצא
הזדמנות לשוב בתשובה על זה מחמת גודל לבבו הנשבר כחרס.

ועתה לאחר קריעת ים סוף הגיעו בני ישראל לידי אהבת הש"ת ואמרו
שירה, באותה שעה מצא משה רבינו ע"ה את הזדמנות ושעת הכושר לשוב
בתשובה על חטא זה של אמירתו ומאז באתי אל פרעה, ובה תיקן ענין זה. -
ובה מובן מדוע לא נחשבה שירתו של אדם הראשון, כי אכן שירת הים היתה
באותה כוונה של שירת אדם הראשון, שהוא השיג את השירה מכח השבת.

וזה שאמרנו במדרש ה"ד נכון כסאך מאז, כי על ידי השפעת דעת קדושה
שנשפע ביום השבת, מגיע האדם לידי תשובה מאהבה, שהרי כל ענין החטא
הוא מחסרון הדעת, וכמו שאמר חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכסו בו רוח
שטות, וזאת מפני שנדבק בו היצה"ר שהוא מלך זקן וכסיל, שהוא הדביק בתוך
האדם מכלולו ונתהוה בו רוח שטות המושכו אל החטא. אכן על ידי השבת
נשפע באדם דעת, וכמוכא בשם צדיקים שכאשר האדם הולך למקוה בערב
שבת בכדי לטוה את עצמו ומתבטל בתכלית הביטול שהרי טב"ל אותיות
בט"ל, ולאחר מכן הוא עוסק בדברי תורה ותשובה ואינו מופטט בדברים
בטלים, אזי נופל עליו בושא עצומה, וזאת מפני הקדושה והדעת הנשפע על
האדם באותה שעה, עד שהוא מתבייש מהש"ת בעשותו חשבון האין שהרבה
להקיעו ית"ש במשך השבוע על ידי איבריו, ואז זוכה להגיע לידי וידוי וחרטה,
ולאחר מכן בבוא יום השבת הוא זוכה להלל ולהודות להש"ת ומגיע למדריגת
תשובה מאהבה. - וזהו שאמרנו אצל אדם הראשון כי להודות הוא מלשון וידוי
ומלשון הודאה, כי בתחילה מגיע לידי וידוי וחרטה, ולאחר מכן זוכה להודות
לה'.

וזהו אומרנו נכון כסאך מאז, פי' ענין השירה של אז ישיר משה, נובעת
משבת עילאה שהיא בחינת כסא, שאז זוכים להגיע לידי תשובה מאהבה
ולשירי ושבח להש"ת, ודבר זה אינו חידוש שנתחדש אצל אדם הראשון או
אצל משה, אלא מעולם אתה, כי השבת בעצמה כבר אמרה שירה להש"ת
קודם הבריאה כ"ל.

ועל כן צריך האדם להתבונן בזה, ולהגיע לידי תשובה והשגת הדעת ביום
השבת, כי בהיות ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב
להודות לה', לפיכך מחמת כן הדין נותן כי יפארו ויברכו לקל כל יצוריו, על ידי
שיקדימו ענין וידוי ויגיעו למדריגת תשובה מאהבה ולומר הודאה להש"ת,
ולכן שבח יקר וגדולה וכבוד יתנו לאל מלך יוצר כל המנחיל מנוחה לעמו ישראל
בקדושתו, פי' ביום השבת מקיף הקב"ה את בני ישראל בענין של קדושה, כמו
שהקף הקב"ה את בני ישראל במדבר בענין הכבוד, וכמוכא במדרש (ד"ר פ"א א)
את סבור שמתן רעתך נתתי לך את השבת לא נתתי לך אלא לטובתך, ועל כן
יזהר האדם ביותר וביותר וביותר שלא להסיח דעתו מקדושת השבת.

ובזה נראה לתת טעם לשבח על מנהגם של ישראל לקרות את פרשה זו
בשם שבת שירה, דלכאורה צריך להבין מדוע לא נקראו פרשיות אחרות על
שם תוכן הפרשה, ומדוע לא נקראת שבת זו בשם שבת המן וכדו'. ועפ"י
האומר מבוואר כי בהיות שביים השבת נשפע דעת באדם וכך זוכה להשיג את
ענין השירה ומגיע למדריגת תשובה מאהבה, לכן מתייחס השירה אל השבת.
ועוד יתירה מכך כי שבת עילאה היא היתה הראשונה שפתחה בשירה, וכל
השירה נובעת ממנה, ועל כן לכל יתגאה האדם לומר שהוא זוכה לשיר
להש"ת, לכן אמרנו שהיא שבת שירה, פי' שהשירה היא מן השבת שהיא
כבר הקדימה לומר שירה כנ"ל.

ועל זה אמרו חז"ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים,
ופירשו בספ"ק ענין שתי שבתות שהם שבת עילאה ושבת תתאה, והיינו כי לא
ידי שישמור האדם שבת תתאה שהוא ענין שמירת שבת בפני שטות, אלא האדם
צריך להשיג את ענין שבת עילאה שהיא מעולם הבינה, דהיינו לבוא למעלת
התשובה באמצעות שבת, ואילו היו שומרים שבת באופן זה היו מיד נגאלים.

וענין זה מצינו בשעת יציאת מצרים שלאחר קריעת ים סוף נאמר ויסע
משה את ישראל מים סוף וגו' וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ויבואו
מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים היא מרתה ומרה כמבוואר בזה"ק
שבני ישראל לא היו חפצים לצאת מן הים לאחר שראו התגלות השכינה, עד
שהשירה הקב"ה את שכינתו על המדבר ואז יצאו בני ישראל. והנה לאחר
התגלות כזאת היו משתוקקים לה' הש"ת ועל כן וילכו שלוש ימים במדבר
ולא מצאו מים, פי' בקשו להרוות צמאונם בקבלת התורה, ולא מצאו זאת,
ומחמת כן ויבואו מרתה, פי' הגיעו לידי מרירות, ואז נתן להם הקב"ה דינים
ופרה אדומה וכו', ובכל זאת ולא יכלו לשתות מים ממרה, פי' לא הספיק להם
עין זה בכדי להרוות צמאונם, ואז ויורה ה' עץ, על ידי שנתן להם הקב"ה את
השבת במרה, ובאמצעות השבת וימתקו המים, כי על ידי השבת אפשר להשיג
את מתיקות ונועם הש"ת.

וזהו שאמרנו אלמלא שמרו ישראל שבת כהלכתה מיד נגאלים, והיינו כאמרם
ז"ל כל המקיים ג' סעודות בשבת ניצול מג' פורעניות מחבלו של משיח ומדינו
של גיהנום וממלחמת גוג ומגוג. והנה ידוע כי מלחמת גוג ומגוג יהיה בשלוש
שעות אחרונות של השבת, ועל אותה שעה נאמר לעת ערב יהיה אור, פי' לעת
ערב בפניא דשבתא, אז נשפע באדם מקדושת שבת עילאה, ועי"ז יהיה אור
של הארת השבת, וזוכה להגיע לידי תשובה מאהבה, ועל כן אומרים במנחת
שבת מנוחת אהבה ונדבה, שבאותה שעה מתעורר באדם אהבת הש"ת, ועי"ז
נעשה אחרות גמור ומתקיים אתה אחד ושמןך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד,
והש"ת יעזור שיתקיים אתה אחד ושמןך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד
בארץ, ויתקיים הכתוב והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו
אחד, ברחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

אור הצדיקים

~הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זיע"א - י"ג שבט תקע"ע~

פעם אחת נחלה אחד מהם ושלחו שליח להזכירו אצל רבינו, וענה להם הגה"ק "וויאמרו בגוים ה' מלך", ואע"פ שלא הבינו תשובת רבינו חזרו לעירם באמונה וביטחון והמשיכו עבודתם הקדושה בהצריף הרעוע, והנה הפריץ של סמארגאן חגג את יום הולדתו, ובאו אליו הרבה פריצים להשתתף בשמחתו, ואח"כ נסעו עם הפריץ ביחד לראות את רכושו בשדות והגנים וכו', ומדי ערבם ע"י הצריף ברוכבם על סוסים ורומחים על כתפיהם שמעו קולות התפילה שבקעו מהצריף וראו את עבודתם בהתלהבות, נשארו שם ברוב דרך ארץ לזמן רב, והחסידים לא הרגישו כלל שהגוים עומדים שם והמשיכו בעבודתם.

הפריצים בראותם עבודת החסידים נתפעלו מאד, והתחילו לצעוק על הפריץ של סמארגאן שוטה שבעולם שדות וכרמים ורפתות בקר שאין בהם שום חידוש הראיתם לנו, וכאן יש לך אנשי מעלה מלאכים ממש ולא ספרת לנו כלום, וגם הלא הם אישי אלקים ואיזה דרך להשאירם במצבם כזה, הפריץ נתייבש מזה מאד ומיד שלח לברר בשל מי הרעה הזאת, ונודע לו שהעיקר גרם לזה איזה גבירה אחת שגם חתנה היא בין הנוסעים ללעכאוויטש, ותיכף הסגיר את הגבירה הנ"ל בדרך של דבר אחר, וצוה להם תיכף להכניסם לבתיהם ולכבדם באופן היותר נעלה, ואם לא ישמעו בקולו יאסרם את כולם כך וכן נעשה, ואחר כך נהפך כל העיר סמארגאן לעיר של חסידים, ואז הבינו מה שאמר להם רבם הקדוש "וויאמרו בגוים ה' מלך", כי ע"י הגוים בא להם הישועה.

אמר רבינו: מי שאינו יכול לפעול בנפשו לגשת להתפלל בהתלהבות מיד אחר שנשכל בעבירה חמורה שבחמורות, הרי זה לא דרך עדיין על מפתח החסידות.

בשנת תקע"ע כאשר הגיע עת זודים, שמחת נישואי נכדו הרה"ק רבי שלמה חיים - בן לבנו רבי אהרן שנבלע בדמי ימיו - לא אבה רבינו לנסוע להחתונה שהיתה אמורה להתקיים בעיר סטאלין, בחצר המחותן הרה"ק רבי אשר ז"ע, אולם להפצת חסידיו נעתר להושיב בית דין של שלשה שיפסוק בדבר, ויהי כאשר פסקו הללו כי מצד היושר חייב הוא לנסוע נאנח עמוקות באמרו: אלעס אי"ז פארפאלין... (הכל אבוד), והצטרף לנסיעה.

ביום החתונה יום ועש"ק י"ג שבט, כשהרגיש רבינו כי קרב עת הסתלקותו, לקח את ציציתו בידו האחת ובשניה אחז בזקנו, ואמר בניגון: 'א-ח' לי חלקנו צורנו, צוה להציל ידיות שארנו משחת, למען בריתו אשר שם בבשרינו', במשך פעמים רבות, עד שהחזיר את נשמתו הטהורה ליוצרה, לדאבון לב המוני חסידיו שהגיעו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחת רבם.

מסופר כי קיימו אז "מעבירין את המת מלפני הכלה" (כתובות יז) כאשר ערכו את הנישואין בו ביום, אך לביל שבת קודש, כשהרה"ק מסטאלין עבר לפני התיבה והגיע אל הפסוק: "להגיד כי ישר ה'..." שהה זמן רב, עד שהשמיע פסוק זה בקול אדיר, לאחמ"כ אמר: בדין היה ללוותו למנוחתו בתופים ובמחולות.

הנהגת רבינו נמשכה ח"י שנים, מתקנ"ב עד תקע"ע, ואת מקומו מילא בנו הרה"ק רבי נח ז"ע, ומקום מנו"כ בעיר סטאלין, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

רבינו נולד בשנת תק"ב לאביו רבי נח, שמו נקרא על שם זקינו הגה"ק רבי מרדכי יפה - בעל הלבושים ז"ע.

בהיותו ילד הביאו אביו לפני הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין ז"ע - שעבר פעם דרך עירו - על מנת שיברכו בהתמדה. לפני צאתם מן הקודש לקח הרה"ק מקארלין את הילד וקירב אותו אל לבו במשך זמן מועט, לאחר מכן אמר לאביו כי מעתה כבר ילמוד בהתמדה, לימים כשסיפר רבינו עובדא זו, גילה כי לימד אותו באותה שעה כיצד לעשות בעלי תשובה...

כבר בצעירותו ניכרו בו אותו קדושה ופרישות, כאשר נתייתם מאביו, שכרו לו בני העיר מלמד, אולם הוא מיהן ללמוד אתו, אלא יצא לעיר הסמוך שם שהה שעות ארוכות בהתבודדות בינו לבין קונו, אך כבר בגיל י"ב דרש בבית הכנסת הגדול בוילנא לפלול נפלא אשר הדהים את לב כל שומעיו, לימים כשגדל והיה לרבן של חסידים ביקש משמלים שישתבח הדבר, ורצון יראיו יעשה, עד שנחשב בעיני מתנגדיו לעם הארץ, על אף שהיו בקי נפלא בשני התלמודים, תוספתא, ספרא וספרי ופוסקים ראשונים ואחרונים וכל כתבי הארז"ל, כפי עדות תלמידו המובהק הרה"ק רבי משה מקארלין ז"ע.

הרה"ק ר' ברוך'ל ממעז'יבוי ז"ע אמר על רבינו: במדרגתו באמונה יש עוד צדיקים כמותו - אף שבעיני אמונה היה גבוה מעל גבוה כידוע - אבל בטהרת המידות הוא מיוחד, כאדם הראשון קודם החטא.

רבינו היה תלמידו של הרה"ק ר' שלמה מקארלין ז"ע, ובעיני זה סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א ששמע מכ"ק מרן רביה"ק זיעוועכ"א: שבעת הסתלקותו של רבו הרה"ק ר"ש מקארלין, לא הודיעו מזה דבר לרבינו, אבל מיד אחר ההסתלקות התחיל לעשות קולות משונים ולהתנהג כמי שנטרפה דעתו עליו ל"ע, ולא ידעו מה לעשות עמו, והלכו עמו לרופא, ובדקו וראה שהוא בריא לחלוטין, והבינו שלא דבר ריק הוא, והלכו לשאול את הרה"ק ר' מרדכי מנעשכ"י זיע"א כדת מה לעשות, ושאל הרה"ק האם אמרו לו מהסתלקותו של רבו, ואמרו לו לא, הרי באם יאמרו לו זאת וודאי שתיטרף דעתו עליו, אמר להם אם כן לכו ואמרו לו, וכשסיפרו לו על ההסתלקות הפסיק לעשות קולות, ותיכף ומיד התחיל לבכות ולקונן על רבו, ושאלוהו פשר הדבר, ואמר שבתקופה האחרונה הרגיש שכבר אין לו התקשרות אל רבו, והבין שבאם נאבד ממנו התקשרותו אל רבו, סימן הוא שיצא מדעתו ל"ע, ועל כן התחיל לעשות קולות משונים, אבל ברגע שסיפרו לו שרבו הסתלק מן העולם, הבין שמחמת כן נאבד ממנו ההתקשרות, כי לאחר ההסתלקות ההתקשרות באופן אחר לגמרי, ואם כן אדם בריא הוא בנפשו, ולכן נרגע.

בעיר סמארגאן היה מקום של מתנגדים לדרך הבעש"ט ותלמידיו, ופעם בא לשם ללמוד בחור מחסידי רבינו, וכמוכחן מהם הדרך החסידות, ופעם התלהב לבחור בניגון ערב באמצע לימוד השיעור, וחבריו הרגישו שהוא מכת החסידים, והתחילו ללחוץ עליו לגלום להם מקור מחצבתו והתקשרותו, ונאלץ לגלות להם שהוא שייך ללעכאוויטש, ובקשוהו שיאמר להם איזה דבר תורה מרבו, אמר להם מה שאמר רבינו על הפסוק דכתיב אצל יוסף הצדיק שאמר לאשת פוטיפר "איך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלוקים", דלכאורה היה לו לומר וחטאתו לאלקים, כי הלא גם לבני נח היה הדבר אסור, רק שיוסף הצדיק לא רצה לשתף עצמו עמה בכלל אפילו בדיבור לומר וחטאתו שנינו.

בהיותם תלמידי חכמים ובעלי עבודה החליטו שתורה כזו יכול לומר רק יהודי שלומד תורה לשמה, ושלחו בחורים מהמובחרים שבחבורה לתהות על קנקנו לחוות דעתם עליו, והבחורים נשארו בלעכאוויטש זמן רב ולא חזרו אליהם, החליטו לשלוח עוד בחור בר דעת ובר אורין להביא להם חוות דעת וגם הוא נשאר שם, כן נסעו אחד אחרי השני עד שכל החבורה הגיעו ונשארו בלעכאוויטש, והתחילו לעבוד את השי"ת על דרך לעכאוויטש, ביניהם היו גם כמה אברכים שהשאירו נשותיהם בסמארגאן, ונעשה בעיר רעש גדול מזה והתאספו המשפחות והחליטו שלא יתנו להם ליכנס לביתם, וכך הוה כשתחזרו האברכים לעירם וחותריהם לא נתנו להם ליכנס לביתם, אזי יצאו כל החבורה מוחץ לעיר ומצאו שם איזה צריף ישן, וקבעו את מקומם לתורה ותפילה, וכל פעם יצאו שני תברים ואספו מעט אוכל מהסביבה והיו בצער ועוני גדול, והם עבדו את השי"ת בדרך לעכאוויטש בהתלהבות עצומה, ומזמן לזמן נסעו כמה מהחבורה ללעכאוויטש.

בית המדרש דחסידי שומרי אמונים

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' שפת אמת 4 בני ברק

בס"ד עש"ק בשלח - שירה תשע"ו

הודעה חשובה

הננו להודיע כי ביום שני פרשת יתרו חמשה עשר בשבט
אחר תפילת מנחה יערוך
כ"ק מרן רבינו שליט"א
את השהו"ט לכבוד ראש השנה לאילנות בהיכל בית המדרש.

תפילת מנחה בשעה 4:00 אחה"צ,
ולאחר מכן הסעודה ושוה"ט

בברכת שבתא טבא
הגבאים

י"ל ע"י מפעלי התורה והחסד דחסידי שומרי אמונים בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כתובת המשרד: רח' שפת אמת 4 ב"ב טל' 072-2839533 058-3291146

דברי תורתם של רבוה"ק נערכו ע"י מכון תורת שומרי אמונים להפצת תורת רבותינו הק' משומרי אמונים.
כל הזכויות שמורות, אין להעתיק קטעים מבלי לציין מקורם, וכל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם.

